

„E városnak hiányzik a jókedv”

A tizedes meg a többiek ma este az Újvidéki Színház színpadán

A tizedes meg a többiek – sokan ismerhetik már ezt a címet, hiszen a Dobozy Imre kisregényéből film is készült, és színpadra sem először kerül. Az Újvidéki Színház színpadára most a Művészeti Akadémián frissen végzett Lavro Ferenc rendezi ezt a játékot, amelynek bemutatójára ma este kerül sor.

A rendezőt a próbafolyamat vége felé kérdeztük a darabról, a rendezésről, filmről és színházról.

– Nagyon jó érzés ezekkel az emberekkel dolgozni – mondta el Lavro az első „házon belüli” rendezéséről. – Szerettem Újvidéket is. Egyébként már régóta ismerjük egymást a társulattal, hiszen magam is újvidéki vagyok, és dolgoztam is már a színházban az akadémia alatt. Ezért örültem, amikor László Sándorral, az igazgatóval megegyeztünk ebben a szövegben.

■ **A tizedes meg a többiek egy második világháborús dráma. Mitől aktuális ez a történet ma, Újvidéken?**

– Az aktualitása, hogy lehet rajta nevetni. Ennek a városnak amúgy is hiányzik a jókedv. Ha mindenáron politikai párhuzamokat akarunk keresni, találhatunk benne vastagon, de miért keresnénk? Nem akartam korszerűsíteni, vagy áthálásokat keresni az ő valóságuk és a miénk között. Nincsenek titkos kapcsolatok két kor között. Hiszek abban, hogy a történelem és a történetek mindig ugyanazok – csak a szereplők változnak. Nem gondolom, hogy mindig arról kell szólnia a színháznak, hogy mit élünk át nap mint nap, sokkal inkább arról, hogy mi, emberek milyenek vagyunk, és hogyan találjuk fel magunkat bizonyos helyzetekben.

■ **A szövegből egy népszerű film is készült. Az embereknek ismerős a cím, a történet. Megnézhető a rendező felelőssége?**

– Minden rendezéssel jár egy adag felelősség. És minden munka felelősségteljes magatartást kíván meg. Ez független attól, hogy a darabot elkészítették-e már filmben. Azt azonban meg kell említeni, hogy a film alapjául szolgáló kisregény, a moziváltozat és a darab közt nagy különbségek vannak, sőt, a darab első és a jelenlegi verziója sem ugyanolyan. És azt, hogy maga a film és a színház mennyi mindenben különbözik, nem is említettük.

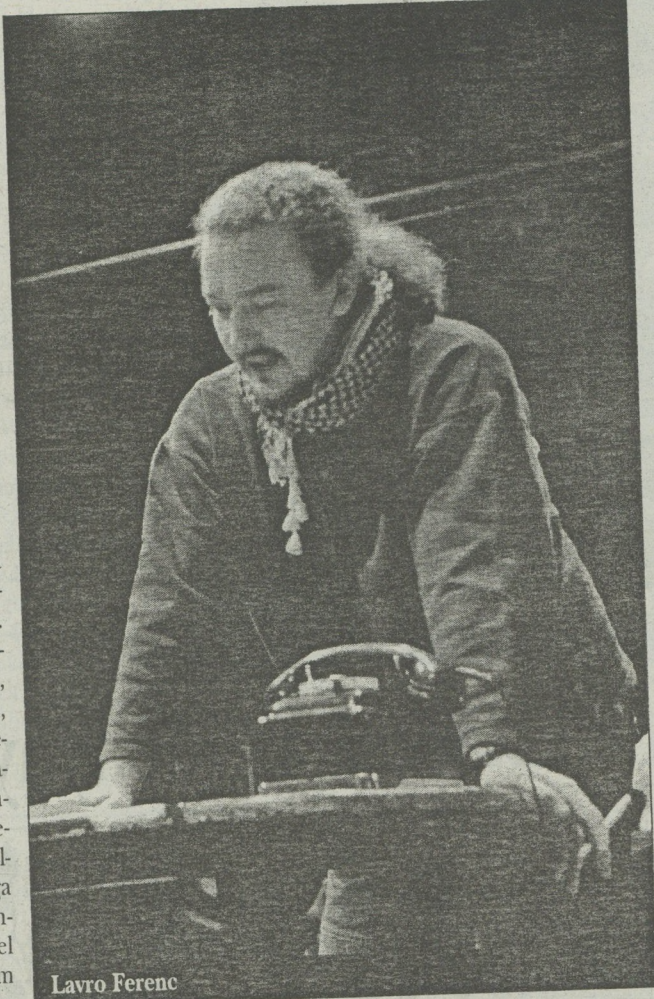
■ **Ez előtt a munkád előtt segédren-**

dező voltál Magyarországon, és a diplomamunkád is film volt. Melyik áll közelebb hozzád?

– Az újvidéki Művészeti Akadémián mindkettőből kaptam képzést, és nem tartom meghatározónak, hogy pont filmmel diplomáztam. Ez két különböző világ külön törvényekkel. Ami megegyezik, az a színésszel történő munka. Egyik sem áll közelebb hozzám, mint a másik, mert nem a médiám számít, hanem sokkal inkább az emberek, akikkel dolgozom, és maga a munka. Ahhoz, hogy közel álljon hozzám valami, nyilván szeretnem kell az alapanyagot. És hogy ebből megszülessen valami, több emberrel kell szövetkezniem. Ez persze kompromisszumokkal jár. Mégis olyan ez nekem, mint egy mise. Ez számít, és nem az, hogy az ember filmmel foglalkozik vagy színházzal.

■ **Van rendezői álmód? Valami, amit biztosan meg szeretnél csinálni?**

– Nem szoktam álmodozni. Vagy ha már mindenáron álmodni kell, akkor az csak annyi, hogy amit ren-

Lavro Ferenc

Miklós Csaba

dezek, oda legyen téve. Legyen miérte és legyen célja. Ez persze attól is függ, mit rendezek. Ha vonzodom az alapanyaghoz, ha valami hozzáköt a szöveghez, akkor egyszerűen csinálni kell. „Ahogy a csillag megy az égen”, ahogy Ady mondta.

■ **LÉNÁRD Róbert**

Mesterkurzus és koncertsorozat

Zene, zene, zene – Zentán a Hangversenyteremben

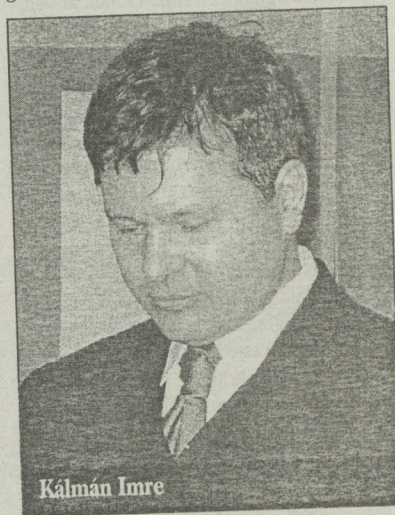
Az Újvidéki Zeneakadémia és a zentai Stevan Mokranjac Alsófokú Zeneiskola együttműködésében mesterkurzust tartottak Zentán a Városi Hangversenyteremben a gordonka szakosoknak. A képzést Kálmán Imre gordonkaművész, az Újvidéki Akadémia professzora tartotta.

–Az egész világon problémát jelent a csellótechnika oktatása. Párizs, Berlin, Helsinki és Moszkva crós oktatóközpont, de másutt leginkább a múlt század fordulójának stílusait tanítják. Julius Klengel és David Popper módszerei, technikái hasznosak ugyan, de már elavultak. Ezért kell frissíteni. Arto Norasnál tanultam, aki a legmodernebb technikának, egy egészen új iskolának a képviselője. Sokat tanulmányoztam Rosztropovics játékát is. Úgy gondolom, jelenleg ez a kettő a legmodernebb és a vezető iskola. A célom tehát az volt, hogy ezeket átadjam a hallgatóknak – mondta Kálmán Imre.

A mesterkurzuson nyolcan vettek részt. A képzést koncertek egészítették ki. Műsoron Bach szólóművei és Ligeti György szerzeményei szerepeltek elsősorban. Ennek a programnak a keretében kerül sor május 25-től 27-ig Megumi Teshima hegedűművész mesterkurzusára, amelyet szintén koncertek kísérek.

Ugyancsak az együttműködésnek köszönhető a tavaszi hangversenysorozat is, amelynek keretében május 10-én Görög Noémi zongoraművész játszik. Május 21-én Marija Misita belgrádi hegedűművész

lép fel, június legelején Stanko Madić hegedűestjére kerül sor, június 14-én pedig

Kálmán Imre

Kálmán Imre és Görög Noémi cselló-zongora duóját hallgathatják meg.

llya

RÖVIDEN

Fődíj Apczi Jenőnek

A III. VAS-FILM vas megyei filmszínházon ismét magyarkanizsai kisfilm kapott fődíjat. Az április 21-én és 22-én Táplánszentkereszten megtartott fesztiválon a *Rabod lettem, Délvidék* című portréfilm fődíjat kapott a dokumentumfilmek kategóriájában. A film Koncz, született Rekeczki Julianna élettörténetét mutatja be. Rendező-operatőr: ifj. Apczi Jenő. A film saját költségvetésből készült. Tavaly ugyanebben a kategóriában ifj. Apczi Jenő *A mozi 50 éve* című filmje érdemelte ki a fődíjat.

Szilágyi fotókiállítása

Ma 18 órai kezdettel a szabadkai Városháza előcsarnokában megnyílik Szilágyi Nándor színművész *Fotó-vers* című kiállítása. Olvashatjuk azokat az asszociációkat is, amelyeket Szilágyi fotóihoz neves írók, költők írtak: Balázs Attila, Beszedes István, Bogdán József, Brasnó István, Deák Ferenc, Kontra Ferenc, Ladik Katalin, Lajkó Félix, Léphaft Pál, Lovas Ildikó, Németh István, Szilágyi László, Tolnai Ottó, Verebes Ernő, Zalán Tibor.

■ SZABADKÁN

Marosvidék

Szombaton 18 órakor a szabadkai Városi Könyvtárban az Aracs folyóirat szerkesztőségének vendégeként bemutatkozik a makói Marosvidék című irodalmi folyóirat. Az eseményen közreműködik fuvalán Gilicze Tünde és Márta, zongorán Dancsik Nóra és Horváth Dávid, Szilágyi Éva énekel, Varga Péter pedig szavalni fog, és fellép a Maros táncgyűttes is. A műsorvezető Varga Márta lesz. A makói vendégek – mintegy ötvenen – saját költségen szervezett autóbusszal jönnek. Dél előtt ellátogatnak a palicsi állatkertbe, majd Gyurkovics Hunor vezetésével szabadkai sétát tesznek. (t.r.)

■ MA

Pásztor Csaba kövei

Ma este 8 órakor lesz Pásztor Csaba *Rusztikus kövek* című kö- és fotókiállításának megnyitója a szabadkai Yufest galériájában. A kiállítást megnyitja Sutus Aron és Török Arnold, dobokon és különböző hangszereken az Etno Jam Fest zenekar és vendégeik improvizálnak, a vizuális effektusokért pedig Pivárcsik Zoltán felel. (tar)

A szép magyar beszéd hirdetői

Lezajlott a Szép Magyar Beszéd verseny Győrött – Újabb Kazinczy-érem Topolyára

Idén 42. alkalommal szervezték meg a középiskolások legnagyobb és legnagyobb szép beszéd versenyét Győrött. Az április 20-a és 22-e között a Kazinczy Ferenc Gimnáziumban megtartott döntőben összesen 146 diák mérte össze tudását, akik közül 24-en a határon túlról, Kár-

érmeket, köztük a topolyai Katona Ágnes is, akit Dudás Diana készített fel a vetélkedőre. Különdíjban részesült a szintén topolyai Hadzsy János, Vass B. Boróka tanítványa, és a szabadkai Balog Andrea, Szabó Cibolya Teréz diákja. A vajdaságiakat heten képviselték a győri döntőben;

A vajdasági középiskolások és a kísérőtanáraik a díjkiosztás után

pátaljáról, Vajdaságból, Felvidékről és Erdélyből érkeztek. A döntőbe jutott fiataloknak a verseny során egy szabadon választott és egy kötelező szöveget kellett felolvasniuk, valamint egy *Beszélni nehéz!* feladatsort kitölteniük. A legjobban szereplő versenyzők a vasárnapi díjkiosztón, a győri városházán vehették át a Kazinczy-

rajtuk kívül Vastag Ákos (Zenta), Rózsa Szabina (Topolya), Sörös Viola (Újvidék) és Szabó Orsolya (Óbecse) volt Győrben, akik versenyzés mellett városnézésre is szenteltek időt, és láthatták Carl Orff *Carmina Burana* című művét a Győri Balett előadásában.

■ H. E.

Fiatalítás a vezetőségben

... érettség a viszonyulásban — A 40. KMV-ről

A tél folyamán megtartott természetszerű tisztújítás után a KMV szervezőbizottsága csupa fiatalból: egyetemistából, középiskolából állt össze. Csak egy középiskolai tanár – a szervezőbizottság alelnöke – van túl a huszoneves koron.

Új vezetőség, új ötletek, nagyobb lendület. Mindez így volt, ámbar egy adag félelmet, és ez – utólag kiderült – időnként felesleges idegességet, feszültséget hozott. A végén azonban minden a helyére került. A 40. KMV jól sikerült. A fiatalokból álló vezetőség kitűnőre vizsgázott. Az újításaik többnyire sikeresnek bizonyultak, máris látszanak az eredmények. Tömegesebb volt a részvétel, mint korábban, ami nyilvánvalóan a középiskolai központokban tett személyes látogatásának, továbbá az internetes és más formában történő tájékoztatásának is köszönhető, melyet az új vezetőség elsődleges célként tűzött ki és megvalósított. A teljesítmények, az eredmények is jók voltak, ami azt bizonyítja, hogy vidékünkön tehetségek mindig voltak és lesznek. Ám az is elhangzott, hogy tisztelet a kivételnek, ezeknek a tehetségeknek nem ártana nem csak egy hónapig (március és április folyamán) foglalkozni azzal, amiben így is eredményesek. Mi lenne, ha nemcsak kampányszerűen, hanem folyamatosan alkotnának?

Óbecse és a KMV különböző részeinek szervezői, így a zentai Thurzó Lajos Köz-művelődési Központ, a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület ezúttal is jó vendéglátónak bizonyult. Hatványozottabban vonatkozik ez Óbecsére, az itteni szervezőkre, a vendégeket fogadóokra és ellátókra. Hosszú évek óta az idén a jubileumi vetélkedőre több tíz olyan fiatal érkezett, akik mindhárom napon át a Tisza-parti kisváros vendéglátását élvezhették. Valamennyien meg voltak elégedve a ott töltött idővel.

A három áprilisi nap a KMV jegyében telt Óbecsén. Egy kicsit ünnep volt, mint ahogyan a múltban is kevés kivételtől eltekintve mindig is így történt.

A jubileum kapcsán az ilyenkor szokásos múltba való emlékezés sem maradt el. Már az ünnepi megnyitón az egykori diák-ötletgazda Kartag Nándor, és a vetélkedői útjára indító tanárszervező, dr. Bagi Ferenc mértékkel tette ezt köszöntőbeszédében.

Jó volt az ötlet, az elgondolás, hogy az első versenynap végén megtartották a régi vetélkedősök találkozóját, baráti estjét. Kár, hogy a teljességre való törekvésnek számos akadálya volt és a végén a színházteremben nem volt meg a remélt telt ház.

Az optimistábbak reménykednek, hogy az ötvenévesen ez is megtörténhet. Akkor már a mostani résztvevők és nyilvánvalóan a szervezők is a nosztalgizáló régiók csoportjába kerülnek. Egészében véve viszont ez az est sikeres, élménynyújtó volt.

Jó volt hallani, hogy sokak számára milyen nagy dolgot jelentett a vetélkedő. Még jobb volt hallani ezt a három nap alatt, a mostani vetélkedősöktől.

Mint ahogyan jó volt ismételtlen rádöbben, hogy az egyre csökkenő létszámú vajdasági magyarság ezzel a Kárpát-medencében egyedülálló művészeti vetélkedővel évről évre megmutatja, képes alkotva élni és emelt fővel megmaradni szülőföldjén.

A vetélkedő fenntartása mindannyiunk kötelessége.

■ LAJBER György